

V průběhu listopadových a prosincových událostí roku 1989 bezpečnostní aparát federálního i obou republikových ministerstev vnitra z politických důvodů nemohl využít své rozsáhlé prostředky pro záchranu „socialistického zřízení“. V první dekádě prosince však bylo Státní bezpečnosti umožněno do politické situace zasáhnout – i když si to v té době těžko někdo uvědomoval – rozsáhlými skartacemi svých agenturních a operativních svazků, jejichž obsah kompromitoval nejenom samotnou politickou policii, její agenturní síť, a pochopitelně také komunistickou stranu. Tato nezákonná likvidace tisíců svazků, za kterou nebyl nikdo potrestán, byla z dnešního pohledu logickým předstupněm manipulace další, jejíž původce již musíme hledat v lůně nové moci.

Jak se ukázalo v prvních měsících a rocích restaurace demokratického systému, vstoupila do polistopadové politiky řada osobností, jejichž vstupní devízou bylo pronesení pádných slov v pravý čas na pravém místě (viz dokument č. 1). Bezpečnostní složky se tak díky vhodné personální politice staly opět – pochopitelně v jiné formě i kvalitě – nástrojem manipulace a původce kompromitace politických protivníků. Proniknutí do úřadovny oddělení StB okresní správy Sboru národní bezpečnosti v Trenčíně, zcizení agenturních a operativních svazků ze statisticko-evidenčního odboru správy ŠtB Bratislava atd., bezskrupulózní využívání příslušníků Státní bezpečnosti a nedávných komunistických kádrů, to vše byly byly průvodní jevy zvláštního autokratického způsobu výkonu moci, které vyústily až ve vyšetřování ze strany moci zákonodárné (dokument č. 2).

Druhý dokument jsme se do této kolekci rozhodli zařadit mj. i z důvodu, že zjištění branně-bezpečnostního výboru se zčásti týkají i současné činnosti Ústavu paměti národa, a to zejména v pasážích o zcizení svazků Státní bezpečnosti a vytržení několika stránek v registračních protokolech. Ústav paměti národa z pochopitelných důvodů nemůže zpřístupnit svazky, které se buď ztratily již v průběhu prvního pololetí roku 1990, anebo které nepřevzal od Slovenské informační služby (Archiv ÚPN provádí zevrubné kontroly předaných svazků, aby bylo možné tyto úbytky kvantifikovat). Oproti tomu vytržené stránky z protokolů bylo možné do značné míry za pomoci evidenčního pracoviště odboru spisové a archivní služby ministerstva vnitra ČR zrekonstruovat (viz www.upn.gov.sk).

Patrik Košícký, Pavel Žáček

Štátna a Verejná bezpečnosť v ponovembrovej politike

1.

1990, 13. januára, Praha. Záznam z vystúpenia ministra vnútra Slovenskej socialistickej republiky JUDr. Vladimíra Mečiara na aktíve náčelníkov centrálnych útvarov federálneho ministerstva vnútra, krajských a okresných správ Zboru národnej bezpečnosti.¹⁾

Vážený pane ministře, pánové, ve funkci ministra vnútra nejsem ani 48 hodin.²⁾ Je to krátká doba na to, abych mohl reálně zhodnotit stav, jaký na Slovensku existuje. Ale je to dostatečná doba na to, aby se mohly udělat závěry, prognózy, odhady vývoje v budoucí situaci.

Dříve, než jsme se tu sešli, byla porada ministrů České republiky, Slovenské republiky i federálního ministra. Chci říci, že mezi námi existuje naprostá jednota, názorová shoda na projednávání všech otázek, které jsou předmětem této porady.³⁾ Chci rovněž ujistit, že jsme se dohodli na konkrétním Akčním programu, který se bude realizovat v průběhu nejbližších 14 dnů.⁴⁾ Rovněž

jsme se dohodli, že je nevyhnutelné, aby na úrovni republik i federálních orgánů v minimálním rozmezí 14 dnů byly pravidelné konzultace ministrů, přibližně v rozmezí jednoho týdne všech ostatních náměstků a náčelníků oddělení. Prostě proto, abychom práci trvale zvládli.

Pokud jde o rozsah prací, dala by se charakterizovat asi tak, že je především limitovaná časem. Vlády, které vznikly jako vlády národního porozumění, budou plnit svoje úkoly do voleb.⁵⁾ Po volbách se nedá předvídat politické uskupení, nedá se předvídat nové řešení nově sestavených vlád. Proto chci ujistit, že v tomto časovém limitu, krátkém, který máme k dispozici, chceme úkoly, které nám vyplynuly, splnit.

Tyto úkoly mají v podstatě dva směry činnosti:

Prvým je vyrovnávání se s minulostí. Vyrovnávání se s minulostí znamená, především v oblasti personálně kádrové práce, rehabilitaci všech těch, kterým bylo ublíženo za politický názor, za to, že jim ještě nezemřela babička v zahraničí, kterou nikdy neviděli, nebo z jiných důvodů nesouhlasili se způsoby a omezováním při výkonu služby.⁶⁾

**PhDr. Pavel Žáček, PhD.
Mgr. Patrik Košícký**

1) Záznam z vystúpenia ministrov vnútra ČSSR, ČSR a SSR na aktíve náčelníkov centrálnych útvarov, krajských a okresných správ ZNB „k prejednaniu zamerania činnosti FMV a ZNB v období vlády národného porozumenia“ rozoslal 15. januára 1990 vybraným adresátom „k využitiu a prijatiu opatrení“ náčelník vnútornej a organizačnej správy FMV mjr. JUDr. Václav Novotný (č.j. OV-013/A-90). Editori mali k dispozícii kópiu výtlačku č. 16, ktorý bol určený náčelníkovi správy vyšetrovania ŠTB v Prahe.

2) JUDr. V. Mečiar bol ministrom vnútra SSR od 11. januára do 26. júna 1990.

3) Minister vnútra ČSSR JUDr. Richard Sacher, ktorý na aktíve predniesol vstupný prejav, okrem iného v tejto súvislosti predniesol: „Na základě zhodnocení současného stavu v oblasti vnitřního pořádku a bezpečnosti státu, s přihlédnutím k dosavadním negativním zkušenostem společnosti z činnosti složek resortu FMV a k oprávněným požadavkům veřejnosti na jejich kontrolu a informovanost o jejich činnosti jsme zpracovali materiál k činnosti resortu a jeho složek v období vlády národního porozumění. Předsednictvo federální vlády tento dokument projednalo ve čtvrtek a schválilo... Nové pojetí postavení FMV a bezpečnostních složek a zaměření jejich základních úkolů v období vlády národního porozumění vychází z následujících zásad:

- Bezpečnost chápeme jako službu občanům, lidu a celé společnosti, což se musí promítnout odpovídajícím způsobem v nové právní úpravě;

- ke zvýšení efektivnosti bezpečnostní práce je třeba daleko šířeji než dosud aplikovat nejnovější vědecké poznatky a využívat moderní technické prostředky;

tady si dovolím udělat malou odbočku: když jsem nastoupil do úřadu, očekával jsem, že na stole bude monitor, počítač, který mi umožní kvalifikovaně vstupy do struktur, do databázových souborů – já jsem měl na stole hodiny;

- při výběru a přijímání nových příslušníků Bezpečnosti budou především rozhodovat morální kvality, občanská bezúhonnost a odbornost, bez ohledu na politickou příslušnost;

- jedním ze základních předpokladů právních jistot občanů musí být trvalé zvyšování úrovně odbornosti a právní kultury příslušníků Bezpečnosti, formování jejich právního a odborně bezpečnostního vzdělání;

- důležitou zásadou je vyloučení jakékoliv politické činnosti v rámci resortu FMV a všech jeho bezpečnostních složek; bezpečnostní politika v našem resortu bude bezpečnostní politikou nikoli strany – jakékoliv strany – ale bude bezpečnostní politikou vlády;

- dále jde o posílení sociálních a právních jistot příslušníků Bezpečnosti s vědomím, že jejich služba je spojena i s ohrožením života a jejich zdraví;

- zabezpečení širší informovanosti veřejnosti o skutečné podstatě, smyslu a výsledcích práce Bezpečnosti.“

4) Vo svojom vystúpení sa o tom zmienil aj minister vnútra ČSR JUDr. Antonín Hrazdírka: „Ministerstvo pak nadále musí zabezpečovat realizaci bezpečnostní politiky státu v oblastech koncepčních, programátorských, koordinačních a ostatních činností, příslušejících centrále. Bezodkladně, vedle oblastí organizační a řídicí, je třeba zajistit a plnit úkoly na úsecích legislativním, personálním a dalších... Hovoříme-li o právních normách, kde nás čeká řada úprav a novelizací, budeme dbát, aby v nich byla zakotvena, ale také následně v praxi uplatňována zásada, že Veřejná bezpečnost bude svoji činnost vykonávat a rozvíjet pouze v rámci zákona a pod společenskou kontrolou zastupitelských sborů. Tyto a další zásady byly zahrnuty do materiálu Principy činnosti v ministerstvu vnútra České republiky v období do voleb do zastupitelských sborů a staly se i základem našeho Akčního programu ministerstva, který byl předložen vládě České republiky.“

5) Vláda národného porozumenia v Česko-Slovensku bola ustanovená 10. decembra 1989. Predsedom bol Marián Čalfa. Okrem federálnej vlády národného porozumenia existovali aj dve národné, v Čechách vedená Petrom Pithartom a na Slovensku vedená Milanom Čičom. Vláda bola pri moci do 27. júna 1990, keď ju nahradila takzvaná Vláda národnej obete vedená rovnako Mariánom Čalfom.

6) Pravdepodobne išlo o narážku na stále platné nariadenie ministra vnútra č. 15/1975, ktorým bol upravený služobný a súkromný styk so zahraničím a cudzincami a spoločný rozkaz ministrov vnútra ČSSR, ČSR a SSR č. 15 „Opatření k zamezení nežádoucích soukromých styků příslušníků Sboru národní bezpečnosti, Pohraniční stráže a vojáků z povolání vojsk ministerstva vnútra“ z 28. 12. 1978.

Realizace oddělení se od minulosti znamená i rozchod se všemi, kteří v řadách příslušníků Sboru národní bezpečnosti porušovali zákon. Otevřeně o těchto otázkách hovořím proto, že ony se konkrétními způsoby a metodami řešit a projednávat budou. Chci vám slíbit (slíbil jsem to předsedovi vlády, a chci se s tím vyrovnat ve svém svědomí bez ohledu na to, jaká bude budoucnost po skončení tohoto funkčního období), že upevníme platnost zákona a panství zákona nad všemi. S výjimkou ústavních činitelů neznám nikoho, kdo by nemohl být orgány Bezpečnosti brán k zodpovědnosti v rámci výkonu činnosti. I tam, kde se v minulosti vytvářely takové osobní vztahy, které narušovaly výkon práce, můžete se všichni k věcem vrátit, pokud nejsou promlčené, ve vztahu k veřejným činitelům, můžete všechny věci obnovit. Podporu ministra budete mít.

Dále chci říci, že vyrovnávání se s minulostí znamená i zásah do funkcí na různých strukturách. Chci požádat lidi, kteří jsou si vědomí odpovědnosti právní nebo politické většího rozsahu (nejde o nějaké drobnosti a nikdo vás nebude odsuzovat za to, že je členem strany a že v tom systému působil, pokud nenarušoval zákon), aby odstoupili ze své funkce dobrovolně. O co jde. Setrvávání v těchto funkcích vede k tomu, že se zintenzivňuje zápas o Bezpečnost, že se zanášejí dovnitř i do vlastních řad takové nové prvky, že intenzita odporu jedné i druhé strany vede k tomu, že rozkolísáváte celý systém služeb. To potom vede k tomu, že značná část Sboru jde do pasivní rezistence. Formálně se vykonává služba, ale fakticky se neslouží. Všude musí být radikálně zabezpečena veškerá činnost. Garantuji každému, že pokud nebude brán k trestní odpovědnosti a bude spadat do mé působnosti, že nikdo nezůstane bez práce a dříve, než bude mít náhradní práci[,] ze Sboru neodejde.⁷⁾

To Vám dávám jako svůj čestný závazek. Chci jej vůči vám dodržet. Ale negarantuji nikomu, že se vyhne odpovědnosti za porušení zákona. Ta platí pro mne, zákonnost platí pro každého.

Dále – pokud jde o rozchod s minulostí a vyrovnávání se s touto skutečností – předpokládám, že na Slovensku budeme mít krátký časový úsek na provedení všech opatření. Tento týden obdrží náčelníci dopis adresovaný jim i příslušníkům, ve kterém umožním, aby se uskutečnila shromáždě-

ní příslušníků (uvážíme, zda s náčelníky nebo bez nich), kterým jim přiznám petiční právo obrátit se na ministra s jakýmkoliv názorem, požadavkem, návrhem včetně návrhů na řešení kádrových otázek. Nepůjde o trvalou věc, půjde o věc časově omezenou, protože všechny změny musí být dokončeny nejpozději do tří měsíců. Nemohou trvat déle. My si pro výkon služby nemůžeme dovolit rozrušit vztahy ve vnitru jako tomu bylo například v roce 1970 při prověrkách tak, že zůstaly narušeny dodnes.⁸⁾

To jsou věci, které se musí čestně a rychle vyřešit. Toto petiční právo, které bude přiznáno, bude organizačně zabezpečeno tak, že na úrovni ministra se vytváří skupina nezávislých odborníků specialistů, ze kterých většina nebyla dosud příslušníky Sboru, kteří budou tyto věci prověřovat. Budou to již noví pracovníci ministerstva vnitra. Garantovat mohou slušnost, zákonnost. Míru zodpovědnosti musí nést každý sám. Neříkám, že se to bude týkat všech. Zatím, podle zprávy z pátečního jednání a informací, které jsem dostal, více jak třetina náčelníků na Slovensku byla vyslovena nedůvěra z okresních oddělení.⁹⁾ Bude se analyzovat a budou-li prokázány důvody, budeme se tím zabírat. Nebudou-li důvody prokázány, nebudeme dělat závěry.

Oddělení od minulosti je nevyhnutelné proto, že jste orgánem a zůstáváte orgánem státní moci, jste a zůstanete orgánem, který bude zabezpečovat styk nejen s veřejností, ale s těmi nejzákladnějšími kriminálními živly, je jasné, že jako orgán státní moci budete napadáni, ale chceme celou věc udělat proto, abychom vás mohli potom chránit. Tedy po oddělení, získání jistoty, že je tam drtivá většina čestných lidí, protože dnešní poměr si nikdo netroufá odhadnout, do jaké míry deformace zasáhly bezpečnostní aparát, chceme vás chránit. Chceme vás chránit politicky, sociálně i jinak. Proto říkám, že může jít na Slovensku o akci, která nesmí trvat déle než tři měsíce. Čím kratší dobu, tím lépe, budeme mít čas na práci.

Za druhé, pokud jde o otázku budoucnosti. Ta je postavena tak, že i při tom krátkém časovém sledu, který máme k dispozici, musíme udělat opatření k přestavbě celého bezpečnostního aparátu. Přizpůsobení se novým politickým realitám, novým funkcím. Tato opatření budou v oblasti legislativy, už o nich mluvil pan ministr¹⁰⁾ a záměr bude tako-

7) Odchod příslušníků Zboru národnej bezpečnosti bol upravený § 98 zákona č. 100/1970 Zb.

8) Vo všeobecnej rovine porov. MAŇÁK, Jirí: *Čistky v komunistické straně Československa 1969 - 1970*. Praha 1997.

9) Okresné správy ZNB boli riadené spoločným rozkazom ministrov vnútra ČSSR, ČSR a SSR č. 8/1977 v zászade v sídlach okresných národných výborov. Porov. PEŠEK, Jan - LETZ, Robert: *Štruktúry moci na Slovensku*. Prešov 2004, s. 615.

10) Federálny minister vnútra Sacher vyhlásil: „Kromě ústavní úpravy postavení a pravomoci zpravodajských složek bude potřebné přijmout i nezbytnou zákonnou úpravu, která bude obsahovat zejména:

- okruh subjektů oprávněných používat zpravodajsko technické prostředky a taxativní stanovení důvodů pro jejich použití;
- zásadu, že platnost směrnic, které s ohledem na jejich povahu nelze zveřejnit, podléhá souhlasu ústavního soudu;
- podmínku, že použití zpravodajsko technických prostředků je možné jen se souhlasem územně příslušného prokurátora, případně soudu;
- zásadu, že zpravodajsky získané informace lze použít výlučně k cílům stanoveným v zákoně; jiné použití považovat za trestné;
- zásadu, že kontrolou zpravodajské činnosti je pověřen parlamentní výbor.“

vý, abyste se na nich mohli podílet v co největším rozsahu. Nebude to záležitost aparátu. Bude to záležitost Bezpečnosti jako celku. Uspořádáme případně veřejnou diskusi, nebo cokoli, abyste měli možnost se vyjádřit. Nemyslím si, že by Bezpečnosti pomohlo, kdybychom jen vyměnili lidi a ponechali starý systém kádrové práce.¹¹⁾ Podstatně se změní celý rozsah vzdělávání, systém přípravy lidí i hodnocení lidí. Konkrétně jsme se dohodli, že po ukončení prověřkové etapy bude prověrka znalostí, fyzické zdatnosti i některých dalších testů tak, abychom měli jistotu, že i odborně jsme na výši a že budeme schopni plnit úkoly. Kde budou chyby, budeme se snažit je odstranit.

Dohodli jsme se, že k zlepšení situace v Bezpečnosti bude nutné urychleně přijmout řadu opatření v oblasti materiálně technického zabezpečení, jež považuji za stav, který znevažuje úroveň této služby a poslání příslušníků. Skupiny, se kterými bojujete, jsou vybaveny lépe. Byl jsem překvapen – z pohledu z venku jsem byl přesvědčen, že Bezpečnost je silná – jak jste slabě technicky zabezpečeni. Okresní oddělení nejsou vybavena ani na úrovni JZD [jednotných zemědělských družstev] a drobných provozoven národních výborů v technickém zabezpečení. Tak tomu nemůže nadále být. Co dáme tomu příslušníkovi? Pouta a obušek, pistoli a uniformu? To jsou prostředky výkonu služby? Takže toto chceme velmi účinně a rychle měnit. V tomto směru se zavazují, že budu působit na vládní orgány a Slovenskou národní radu, aby se touto situací zabývaly.

Hodnotili jsme zároveň situaci v obsahu a úrovni toku informací. Dosavadní manuální způsob, kterým pracujete, je na úrovni roku 1900. Starý policajt v Rakousku-Uhersku měl k dispozici telefon, měl k dispozici papír a psací stroj. To jsou vaše základní pracovní pomůcky i dnes. Na rozdíl od něj telefon můžete používat jen s určitými omezeními, abyste si nedej Bože za pět korun nezatelefonovali soukromě. Na rozdíl od něho, on měl kolo, vy tam, kde máte rozbité auta, chodíte pěšky. Tak takto se úroveň služby budovat nedá.

Další takový okruh problémů, na který vás chci upozornit – a zároveň vám chci slíbit, že jej budeme řešit – je otázka sociálního postavení příslušníků Bezpečnosti. Někdo pustil zprávu (předpokládám, že to byl záměr), že se bude odnímat hodnostní, že

se bude odnímat věrnostní a některé další náležitosti související s výkonem služby. Znepokojilo mě to, proto jsem navštívil předsedu vlády a všechny místopředsedy okamžitě, jakmile jsem se to dozvěděl, zda se něco takového připravuje. Není to pravda, šlo o falzifikaci údajů. Hůře nebude; zda bude lépe, zatím slibovat nemohu. Ale určitě se nic nezhorší. Zlepšit se musí celý systém péče o příslušníky a jejich rodiny, který je nedůstojný socialistické společnosti.

Zlepšit se musí otázky vnitřního chodu správ. Považuji za nesprávné, aby na jednoho výkonného příslušníka bylo tolik administrativních pracovníků. Tam bude nutné udělat organizační změny a opatření. V prvním sledu je třeba pracovat. Ne sedět v kancelářích, pít kávu a hodnotit situaci z okna, co si kdo myslí a kde kdo má jaký názor. To je třeba vyřešit.

Pokud jde o politické vlivy, předpokládám, že už nikdy nevznikne situace, aby se v okresech vytvářely trojky nebo dvojky – vedoucí tajemník, náčelník Bezpečnosti, okresní prokurátor a rozhodovali o tom, koho budou stíhat a koho ne, respektive zda se věci rozběhnou a zda se zastaví. Chci vám slíbit, že udělám všechno pro samostatnost orgánů vyšetřování s tím, že jakmile k nim budou intervence, požádám, aby mi hlásili osobně a přes vládu budu dělat zásahy vůči každému, na jakékoli úrovni, kdo vám bude dělat zásahy do vyšetřování. Jste nezávislí, samostatní, vázání zákonem, a tomu podléháte. Je tam dozor prokuratury, a to je jediný dozor, kterému podléháte. Žádný jiný neexistuje. Nebudeme jej uznávat.¹²⁾

Pokud jde o kontrolu veřejnosti a všechno ostatní, stanovisko k odborům apod. Chápu, že když zanikla stranická organizace, s jejíž pomocí jste se mohli neformálně setkávat, že vznikají sociální obavy, že na ně reagujete, ale odborové hnutí v té podobě, v jaké existuje v ostatních organizacích, v Bezpečnosti nikdy nesmí být.¹³⁾ Velitelskou pravomoc narušovat nemůže. Právo stávky jim nikdo nepřizná, právo na stávku jim nikdo nedovolí. Tedy může vzniknout nějaká unie, shromáždění nebo něco podobného, které bude mluvit o věcech sociálních, které bude mluvit o věcech mzdových, ale ne o výkonu služby. Výkonem služby maximálně přispívat k tomu, aby se zlepšily podmínky. To nemůže nahrazovat žádná organi-

11) Komplikovaný systém kádrové práce v rezortoch ministerstiev vnútra bol odvođený od nomenklátúrneho systému kádrových poriadkov stanovených vedením komunistickej strany. Porov. HRADECKÁ, Vladimíra – KOUDELKA, František: *Kádrová politika a nomenklatura KSČ 1969 - 1974*. Praha 1998, ďalej napr. nariadenie ministra vnútra č. 35/1974, ktorým bola stanovená zodpovednosť služobných funkcionárov, náčelníkov a veliteľov v kádrovej práci a ich právomoc vo veciach služobného pomeru príslušníkov ZNB, spoločné rozkazy ministrov vnútra ČSSR, ČSR a SSR č. 8 „Organizace a postup při výběru a přijímání nových příslušníků Sboru národní bezpečnosti“ z 20. 4. 1983 a č. 2 „Kádrový, personální a sociální rozvoj ve Sboru národní bezpečnosti, Pohraniční stráž a vojskách ministerstva vnitra na léta 1986 až 1990“ z 20. 3. 1986.

12) Porov. napr. § 14 zákona č. 60/1965 Zb. o prokuratúre.

13) Na FMV bol napr. Hlavný výbor KSČ zrušený až rozkazom ministra vnútra ČSSR č. 23/1989 k 31. 12. 1989. Ako akási obranná reakcia naozaj vznikalo odborové hnutie príslušníkov ZNB. Trochu zvláštna je však predstava „neformálneho stretávania“ na pôde základných článkov komunistickej štátostrany.

zace ani hnutí príslušníkov ani jejich snahy uvnitř, které jsou naivní.

Dostal jsem v pátek večer dopis, kterým skupina pracovníků ministerstva oznamuje, že se chce zúčastňovat kontroly při zařazování lidí do náčelnických funkcí. Odmítl jsem to. Já přece odpovídám Slovenské národní radě. Je to orgán, který musely zvolit čtyři milióny lidí na to, aby měl právo kontrolovat. Nedovolím žádné skupině příslušníků z aparátu, aby prováděla kontrolu nad tím, jak vykonávám ústavní činnost. A v tomto směru chci, aby byla posílena pravomoc náčelníků okresů a krajů.

Pokud jde o kontrolu veřejnosti, opatření směrem k národním výborům i hnutí Veřejnost proti násilí; bude se dělat, budeme s nimi spolupracovat, ale bude hranice, kde je tato spolupráce možná a kde je zásah již takový, aby narušoval naši jednotu.

Jedna z těchto hranic je apolitičnost bezpečnostního sboru. Pan ministr dal některé náměty, dohodli jsme se dnes na tom, že na Slovensku – a bude se to řešit i celostátně – se uskuteční zasedání politických stran u kulatého stolu. Nemáme právo, a postupovali bychom v rozporu s Ústavou, kdybychom nařizovali příslušníkům, že nesmí být členy žádné politické strany. Je to jejich věc. Nechceme a nebudeme vyvíjet iniciativy na nikoho, aby z komunistické strany vystoupil. To bude rovněž věc jeho svědomí. Žádný rozkaz vás k tomu nemůže donutit. Ale chceme s politickými stranami projednat, aby přijali dohodu, že po dobu výkonu služby se výkon funkcí v politických stranách pozastavuje. Prosím, členem strany si buď, ale nebudeš sedět ani ve výboru ani v ostatních orgánech, protože není možné, aby usneseními politických stran byli příslušníci zavázáni k jinému výkonu služby než určí jeho náčelník a aby některá politická strana takto pronikala do struktury Sboru, respektive aby se k jistě straně chovali příslušníci jinak, než k ostatním obyvatelům. To není možné. Pokud se mnou nesouhlasíte, opravte mě, budu strašně rád, ale takto si myslím, že by to mělo vypadat. Takto bychom političnost a apolitičnost ve Sboru měli chápat.¹⁴⁾

Sbor bude politický v tom smyslu, že bude sloužit lidu. Bude politický v tom směru, že bude přísně a důsledně střežit zákony. Bude politický

tak, že bude jednotný organizačně, funkčně a hlavně akčně. Pokud by toto chybělo, potom by to bylo velmi špatné.

Toto jsou zhruba cíle, které mohu slíbit, že za to období, které mám před sebou splním, bez ohledu na další pracovní určení. Nemyslím si, že jsem ministr na příslušníky. Jsem ministr pro příslušníky. Ale abych mohl tuto úlohu splnit, nejprve se musíme oddělit. A v tom si vzájemně pomůžeme. Děkuji vám.

**2.
1992, marec, Bratislava. Výňatok z druhej časti správy Branno-bezpečnostného výboru SNR o výsledkoch posúdenia činnosti Ministerstva vnútra SR od 17. novembra 1989 na základe poverenia vyplývajúceho z uznesenia Predsedníctva SNR č. 290 z 19. marca 1991 a uznesenia SNR č. 190 zo 7. novembra 1991.**

[...]¹⁵⁾

Postup práce pri vypracovaní záverečnej časti správy bol obdobný, ako pri prvej časti. Predovšetkým sa využili všetky doposiaľ využívané písomné podklady a výpovede predtým pozvaných osôb. Získali sa ďalšie podklady z Ministerstva vnútra SR, FMV a Federálnej bezpečnostnej informačnej služby.

Pred BBV SNR boli vypočúvaní:

1. mjr. JUDr. Ladislav Vranka,
2. npráp. Ján Mano,
3. pplk. JUDr. Ján Patrnciák,
4. por. JUDr. Jozef Škultéty,¹⁶⁾
5. npor. Viliam Pavlík.

Priebeh vyšetrovania je zdokumentovaný nahrávkou na magnetofónovej páse a text je prepísaný. So súhlasom FMV boli poskytnuté BBV SNR výpovede svedkov vyšetrovaných vo veci:

a) podozrenia zo skartácie materiálov na oddelení ŠtB v Trenčíne

1. mjr. JUDr. Leonard Čimo
2. JUDr. Vladimír Chleban ¹⁷⁾
3. Viliam Pavlík

b) odcudzenia materiálov bývalej ŠtB Trenčín

1. prap. Ján Rezník

14) Možno sa to dnes zdá prekvapujúce, ale na prelome rokov 1989/1990 sa viedla celkom vážna diskusia o tom, či namiesto zákazu členstva príslušníkov (a to i ČSLA) v politických stranách neumožniť pôsobenie i iným stranickým subjektom ako len KSC alebo KSS.

15) Text správy, ktorý nasleduje, je krátený a obsahuje iba časti týkajúce sa problematiky ŠtB. Úplné znenie správy pozri www.nrsr.sk. Pozri tiež redigovaný text správy prevzatý z novín Slovenský denník in: ŠIMULČÍK, Ján: *Dokumenty doby 1990 - 2000*. Prešov 2002, s. 44 - 68. Z priestorových dôvodov boli vyradené aj originálne poznámky, ktoré odkazovali priamo na jednotlivé protokoly o výsluchoch príslušníkov ZNB, články v médiách, zbavenie mlčanlivosti, prípadne vybrané dokumenty z proveniencie MV SR, FMV a FBIS.

16) Do zrušenia ŠtB 14. 2. 1990 slúžil v hodnosti staršieho referenta na Oddelení ŠtB Okresnej správy ZNB (O-ŠtB OS ZNB) v Trenčíne. Služobný pomer ukončil 30. 6. 1990.

17) Do 14. 2. 1990 slúžil v hodnosti majora ako zástupca náčelníka OS ZNB pre ŠtB. Služobný pomer ukončil 2. 7. 1990.

2. npor. Viliam Pavlík
3. prap. Anna Pinková¹⁸⁾
4. JUDr. Jozef Mikšík¹⁹⁾
5. Miloš Jelínek²⁰⁾

c) protiprávneho jednanja príslušníkov na OS ZNB a O-ŠtB Trenčín

1. JUDr. Ján Patrňciak
2. Ján Mano

Vyšetrovanie BBV SNR, Inšpekcie MV SR a Správy Federálneho policajného zboru pre vyšetrovanie referáty v Bratislave a v Prahe bolo zamerané na objasnenie podnetov z podozrenia trestnej činnosti funkcionárov a príslušníkov Ministerstva vnútra SR a Federálneho ministerstva vnútra vo vzťahu k OS ZNB v Trenčíne.

V prvom rade išlo o podozrenie z protiprávneho zrušenia služobného pomeru príslušníka ZNB Jána Manu, ktorého odôvodnenie bolo v rozpore so zákonom o služobnom pomere príslušníkov ZNB, kde sme sa snažili zistiť hlavnú motiváciu pre tento protiprávny akt.

Najzávažnejšie sa ukazuje zneužitie právomoci pri protiprávnom vniknutí príslušníka Inšpekcie MV SR do objektu ŠtB v Trenčíne, ktorá patrila FMV a odcudzenie časti dokumentov z archívu ŠtB. Získali sa aj nové poznatky na objasnenie vytrhnutia strán z registrov ŠtB bývalej XII. Správy v Bratislave a osôb zaevidovaných na týchto stranách.

Priebeh vyšetrovania bol silne poznamenaný záujmom novinárov a niektorých politikov o výsledky a výpovede predvolávaných. Je evidentná snaha všetko zneužívať v rámci politického zápasu. Zverejnenie niektorých mien viedlo viacerých pozvaných k tomu, že odmietli prísť vypovedať pred BBV SNR.

Ako prvého sme pozvali pána I. Horňáka. Prijal pozvánku a prisľúbil účasť na vyšetrovaní, ale v sobotu v ten istý týždeň nám oznámil, že nemôže v pondelok prísť do SNR, keďže dostal ponuku pracovať v zahraničí, kam odchádza v nedeľu a vráti sa až o tri mesiace.

Druhý pozvaný svoju neochotu vypovedať pred BBV SNR odôvodňuje tým, že v televízii bol spomínaný, že má podať dôležité svedectvo k osobe pána Mečiara a v týchto súvislostiach že má obavy o svoju rodinu.

Podľa poznatkov, ktoré máme, protiprávne konanie príslušníkov na OS ZNB v Trenčíne a niektorých funkcionárov MV SR nie je ojedinelým javom na Slovensku.

Likvidácia archíválií ŠtB sa takmer všade robila ešte po rozkaze generála Lorenca zo dňa 6. de-

cembra 1989 č. NZ-131/88, ktorým nariadil s okamžitou platnosťou zastaviť vytrieďovanie a ničenie všetkých písomností v pôsobnosti FMV. V tomto období i po ňom bol vytvorený priestor pre krádeže spisov, hlavne z tzv. živých zväzkov spolupracovníkov ŠtB. Toto obdobie využili mnohí ľudia na likvidáciu tých dokladov, ktoré ich kompromitovali a ktoré by im zabránili robiť politickú kariéru. Ako ukazujú doterajšie výsledky vyšetrovania v Trenčíne, bolo to aj obdobie, v ktorom sa vybavovali osobné účty formou úradného úkonu, a to aj za cenu porušenia zákonov.

V prípade protiprávneho postupu pri dočasnom pozbavení výkonu služby a súčasne pri komplexnom služobnom hodnotení príslušníka ZNB Jána Manu, ktorého dôsledkom mal byť dôkaz, že nie je spôsobilý byť ďalej príslušníkom VB, sme zistili toto:

Npráp. Ján Mano, naposledy služobne zaradený na OO VB v Trenčíne, bol rozkazom č. 3 zo 14. februára 1990 OS ZNB Trenčín pozbavený dočasného výkonu služby. Ako dôvod k tomuto paragrafu 171, ods. 1. písm. c Tr. zákona je dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu marenia výkonu národného rozhodnutia.

Pán Mano sa proti tomuto rozkazu odvolal 27. februára 1990, na základe čoho odvolací senát pri Krajskej správe ZNB v Bratislave jeho odvolaniu vyhovel po tom, ako zistil, že ide o vykonštruovanú a tendenčnú záležitosť, ktorá nie je v súlade s právnymi normami.

Keďže tým boli vylúčené právne dôvody na takýto postup voči pánovi Manovi, musíme pripustiť, že jediným dôvodom takéhoto postupu Inšpekčnej skupiny MV SR bolo to, že pán Mano začiatkom januára 1990 napísal list, ktorý odoslal pánovi Dubčekovi, pánovi Čičovi a na prezidentskú kanceláriu. V tom liste uvádzal, že sa dozvedel, že pán Vladimír Mečiar má byť menovaný ministrom vnútra, čo by sa podľa jeho mienky nemalo dopustiť. Na tento list sa pána Manu vypytovali členovia Inšpekčnej skupiny MV SR kpt. Čimo, v ďalšom liste zo 14. februára 1990, ktorý zaslal tým istým adresátom. Otvorená výhrada voči menovaniu pána Mečiara ministrom vnútra SR bola zrejme dôvodom pre jeho prepustenie zo služieb VB, ako to v závere komplexného služobného hodnotenia navrhol pán Čimo.

Je dôvodné podozrenie, že pán Mečiar ako minister vnútra SR zneužil svoju právomoc a viedol členov Inšpekcie MV SR k protiprávnym rozhodnutiam so zámerom pomstiť sa príslušníkom VB, ktorý mal výhrady voči jeho menovaniu ministrom.

18) Do 14. 2. 1990 slúžila v hodnosti referenta spisov na O-ŠtB OS ZNB v Trenčíne. Služobný pomer ukončila 31. 12. 1992.

19) Do 14. 2. 1990 slúžil v hodnosti kapitána ako starší referent na O-ŠtB OS ZNB v Trenčíne.

20) Do 14. 2. 1990 slúžil v hodnosti poručíka ako referent na O-ŠtB OS ZNB v Trenčíne. Služobný pomer ukončil 31. 12. 1992.

Pán Mano k tejto záležitosti vypovedal pred vyšetrovateľmi Správy Federálneho policajného zboru, kde predložil aj fotokópiu všetkých dokladov vzťahujúcich sa k výpovedi a vypovedal aj pred BB výborom SNR. Protiprávnosť jednania Inšpekcie potvrdil mjr. JUDr. Ladislav Vranka, predseda odvolacej komisie pri KS ZNB, na ktorého bol robený nátlak, aby potvrdil rozhodnutie náčelníka OS ZNB v Trenčíne.

Oveľa závažnejšie sú záležitosti protiprávneho vniknutia príslušníka Inšpekcie MV SR do objektu FMV a odvezenie archíválií ministromi vnútra SR.

Podľa všetkých doterajších zistení, dňa 26. januára 1990 bol starší inšpektor MV SR kpt. JUDr. Leonard Čimo pozvaný k ministrom vnútra páňovi Vladimirovi Mečiarovi, ktorý ho informoval, že v Trenčíne v tzv. Tisovej vile, kde bolo pracovisko O-ŠtB, sú skartované nejaké písomnosti. Povedal, že túto informáciu dostal od por. JUDr. Jozefa Škultétyho, ktorý vo svojej výpovedi uviedol, že pri stretnutí s páňom Mečiarom začiatkom roka 1990 hovoril mu aj o skartácii spisov ŠtB. Uviedol aj podrobnosti a to, že dvoma autami odviezli písomnosti do BOBOT, kde ich zošrotovali v papierňi, časť sa spálila neďaleko Trenčína a zbytok sa skartoval na skartovacom stroji v priebehu dvoch dní a dvoch nocí.

iných priestorov boli v zapečatenom púzdre, pod pečatou číslo 029, ktorá bola na meno kpt. Jozefa Mateja. Pri kontrole sa nezistili žiadne závady, ani žiadne stopy po šrotovaní papierov. Po prehliadke bol urobený zápis, ktorý podpísali všetci prítomní a ktorý je uložený v archíve Inšpekcie MV SR.

V zápise však nie je uvedené, že pán Čimo našiel v zámku plechovej skrine v kancelárii náčelníka ŠtB kľúče a po otvorení skrine našiel v nej písomné materiály. Bolo tam okolo 18 obalov so spisovým materiálom tajných spolupracovníkov ŠtB. Všetky spisy odovzdal svojmu vodičovi páňovi Rezníkovi, ktorý ich odniesol do auta. Tieto skutočnosti potvrdzuje npor. Viliam Pavlík a prap. Ján Rezník.

Za prítomnosti páňu Kuchárika pán Čimo všetkým povedal, že tieto materiály odovzdá ministrom vnútra páňovi Mečiarovi. Všetci to len vzali na vedomie.

Pán Čimo s páňom Rezníkom odišli z Trenčína o 5:00 hodine do Bratislavy. Po ceste sa nikde nezastavili, o 7:00 hod. odovzdal pán Čimo tieto materiály vo vile MV SR na Partizánskej ulici páňovi Mečiarovi. Túto skutočnosť potvrdzuje aj vodič prap. Ján Rezník.

Z inšpekcie MV SR sa tejto akcie nezúčastnil nikto iný. Proti týmto získaným informáciám neboli doposiaľ vznesené žiadne presvedčivé argumenty.

Aj keby sme prijali tvrdenia páňu Mečiara, že on páňu Čimu do Tisovej vily neposielal, že to bola jeho osobná iniciatíva, fakty hovoria o tom, že pán Škultéty dokázateľne informoval len páňu Mečiara o ničení archívu ŠtB v Tisovej vile a potvrdené je aj to, že pán Mečiar spisový materiál prijal a nezistili sme, že by bol dal príkaz páňovi Čimovi tieto materiály bezodkladne vrátiť tak, ako to predpisuje paragraf 5 zákona č. 102/1971 Zb. o ochrane štátneho tajomstva. Nezistili sme ani to, žeby bol pán Čimo za tento čin potrestaný, ale naopak, v nasledujúcom období bol povýšený a 15. februára bol vymenovaný za náčelníka Inšpekcie MV SR.

Z uvedeného je jasné, že pán Čimo na príkaz, resp. so súhlasom ministra vnútra SR, páňu Mečiara, vnikol do objektu patriaceho FMV, odtiaľ odniesol spisový materiál patriaci k dokumentácii spolupracovníkov ŠtB v Trenčíne. Tento tajný materiál odovzdal osobe, ktorá nebola určená k manipulácii s takýmto materiálom.

Podľa výpovede páňu npor. Viliama Pavlíka z Tisovej vily sa odnášali písomnosti aj v nasledujúce dni, keď začala svoju pôsobnosť skupina inšpektorov Inšpekcie MV SR. Plánovaná previerka OS ZNB v Trenčíne začala 29. januára 1990 a bola zameraná na objasnenie udaní na bývalého okresného náčelníka OS ZNB pplk. JUDr. Jána Patrňčiaka a na riešenie prípadu nprap. Jána Mana.

Príjmení MEČIAR		Jméno <i>Vladimír</i>		Priezviska	Data nar. <i>2.6.1944</i>
Pohlaví <i>M</i>	Stát. prísl. <i>CS</i>	Miesto nar. <i>Evrosin</i>			
Dúvod evid. <i>M 2 8 1 4 7 2 4</i>	R. C. <i>4 7 2 4</i>	Útvar <i>ŠtB Blava 3 1</i>	Odb. <i>minim 3 0</i>	Odd. <i>0 1 0</i>	
Datum <i>21.3.1972</i>	Príjmení prac. <i>Amuley</i>	Linka	č. sl. p.		
Dúvod evid.	R. C.	Útvar	Odb.	Odd.	
Datum	Príjmení prac.	Linka	č. sl. p.		
Dúvod evid.	R. C.	Útvar	Odb.	Odd.	
Datum	Príjmení prac.	Linka	č. sl. p.		
OST	Útvar	Č. j.	Ukončeno		
CVS:	Útvar	Príjmení prac.			
Arch. č. <i>46697</i>	Útvar <i>B. bystr.</i>	Problém. <i>3.2</i>	Souhlas		
Arch. č. <i>V-1399</i>	Útvar <i>B. bystr.</i>	Problém. <i>3.2</i>	Souhlas		
I. S SNB	S SEP	OZNK	ZS GS	Datum <i>0.5.1.0.70</i>	

MV č. skl. 742

Kópia evidenčnej karty vedenej na Vladimíra Mečiara v 70. rokoch. Zdroj: AMV ČR.

Pán Čimo odišiel do Trenčína spolu s vodičom prap. Jánom Rezníkom na aute značky Volga ŠPT BAP 68-13 okolo 21:30 h. Do Trenčína prišli okolo 22:30 hodiny a najprv sa zastavili na OS ZNB, kde cez operačného dôstojníka nechal pán Čimo zavolať povereného náčelníka OS ZNB páňu pplk. Kuchárika a neskoršie kpt. JUDr. Viliama Cvorenkára, npor. Jaroslava Svrbika, npor. Viliama Pavlíka a por. Rudolfa Beláka.

Vilu komisionálne otvorili 27. januára 1990 o 00:05 h., kľúče od dverí jednotlivých kancelárií a

Doposiaľ nebola uspokojujúco vysvetlená záležitosť vytrhnutia strán z archívnych a registračných protokolov bývalej XII. správy v Bratislave.²¹⁾

Požiadali sme Federálnu bezpečnostnú informačnú službu v Bratislave, aby nás priebežne informovala o nových zisteniach.²²⁾ Obdržali sme správu, že na FMV vo fonde „Z“ sa našli dve evidenčné karty na meno JUDr. Vladimír Mečiar.²³⁾

Prvá karta dokazuje, že je menovaného, ktorý bol v roku 1970 trestne stíhaný podľa § 9 odst. 2 Tr. zákona za hanobenie republiky a jej predstaviteľa. Išlo o rozširovanie letákov po auguste 1968, ktoré sa pánovi Mečiarovi dostali na stôl záhadným spôsobom. V protokole sa uvádza obhajoba pána Mečiara týmito slovami „...tieto letáky som našiel na svojom stole. Po mojom odchode bola kancelária otvorená. Voľný prístup do nej mali všetci pracovníci OV (ČSZM), ako aj časť členov Predsedníctva OV KSS... dal som okamžitý príkaz na ich spálenie.“²⁴⁾

Trestné stíhanie bolo 8. novembra 1971 zastavené pre nedostatok dôkazov a na menovaného bol založený pozorovací zväzok reg. č. 12398 s krycím menom Satelit, ktorý bol v roku 1973 zrušený. V roku 1974 bol na O-ŠtB v Trenčíne založený nový pozorovací zväzok reg. číslo 0874724, ktorý bol v roku 1976 archivovaný pod arch. č. 26 313 a menovaný bol vyradený z evidencie nepriateľských osôb.²⁵⁾

Druhá karta dokazuje, že O-ŠtB v Trenčíne založila zväzok s registračným číslom 31048 na osobu V. Mečiara, ktorý bol neskôr archivovaný pod č. 97472 v Bratislave. Keďže toto archívne číslo je číslom z archívneho protokolu spolupracovníkov vieme, že išlo o zväzok niektorého typu spolupráce (agent, dôverník, kandidát tajnej spolupráce, pre-

JUDr. M E Č I A R Vladimír příjmení a jméno		26 7 1942 data narození	
Mečiar M dřívější jméno	ČSSR CSK státní občanství	Zvolen místo narození	
Trenčín, Sovietskej armády 39 bydliště			
úradník		právnik	
původní povolání SKLOOBAL Nemšová		nynější zaměstnání	
kde je zaměstnán			
registrační číslo svazku 31048	součást v odboru / oddělení a / nebo operativní pracovník OŠtB v Trenčíne kpt. Hornák	archivní číslo svazku 97472 26313	místo uložení svazku klova 90 Bžlava 90 051070

požičateľ bytu [majiteľ prepožičaného bytu]).²⁶⁾

Z počítačovej databázy CRS (Centrálneho registra zväzkov) vedenej na FMV vyplýva, že tento zväzok bol zväzkom KTS v problematike pravícových oportunistov pod heslom „DOKTOR“. Bol založený 1. marca 1985 a archivovaný 1. septembra 1986.

Riadiacim orgánom V. M. bol kpt. ŠtB Ivan Hornák.²⁷⁾

Týmto zistením sa doplnili naše poznatky o osobách, ktoré sa nachádzali v evidencii na vytrhnutých stranách zväzkov v Bratislave a zužuje sa aj okruh tých, ktorí mali eminentný záujem na ich vytrhnutí a vo vybraní vlastných zväzkov z dokumentácie ŠtB.

Pri rekapitulácii doterajších poznatkov môžeme zatiaľ uzavrieť, že na chýbajúcej vytrhutej dvojstrane z registra zväzkov s registračnými číslami od 14351 - 14370 bol pod 14358 evidovaný pán mjr. JUDr. Štern, riaditeľ personálnej správy

Kópia druhej evidenčnej karty vedenej na Vladimíra Mečiara v 80. rokoch.
Zdroj: AMV ČR.

21) S najväčšou pravdepodobnosťou existovala v Bratislave evidenčná a archívna anomália, ktorá spočívala v tom, že XII. správa ZNB registrovala a archivovala svoje zväzky a spisy v ŠEO S-ŠtB KS ZNB hlavného mesta Bratislavy a Západoslovenského kraja. Vyplýva to nakoniec aj z publikovaného registra zväzkov S-ŠtB Bratislava na internetovej stránke www.upn.gov.sk, z ktorého boli predmetné stránky vytrhnuté.

22) Porov. PALKO, Vladimír: *Boj o moc a tajná služba*. Prešov 2004, s. 32 - 38.

23) Fond „Z“ bolo označenie pre zvláštny fond, ktorého počiatky siahajú až do roku 1958, kde je v predpise A-oper-IIH o administratívne vedený ako „fond zvláštného uloženia“. Bližšie pozri FROLÍK, Ján: Zvláštny fond (fond Z) operatívneho archívu Státni bezpečnosti. In: *Sborník Archivu Ministerstva vnitra 2/2004*, s. 295 - 303. Na základe pokynu ministra R. Sacherera z 2. 4. 1990 (porov. kópiu in: SCHUSTER, Rudolf: *Ultimátum*. Praha 1997, medzi s. 288 - 289) bol tzv. Z-fond doplnený o evidenčné karty a archivované zväzky prezidenta ČSFR, členov federálnej vlády, vlád ČR a SR, poslancov Federálneho zhromaždenia ČSFR, Českej národnej rady a Slovenskej národnej rady a „predákov politických strán“. Stručná analýza problému in: ŽÁČEK, Pavel: *Boje o minulost*. Brno 2000, s. 42 - 46.

24) Vyšetrovací spis odboru vyšetrovania ŠtB KS ZNB Banská Bystrica bol archivovaný pod a. č. V-1399. Spoločne s V. Mečiarom boli v tej istej trestnej veci obžalovaní ešte J. Vítek a E. Coplák. V. Mečiar a E. Coplák boli zbavení obvinenia pre nedostatok dôkazov. Okresný súd v Žiari nad Hronom rozsudkom, ktorý nadobudol platnosť 15. 6. 1972, uznal J. Víteka vinným. Zaujímavé je upustenie súdu od potrestania vinníka na základe § 24 ods. 1 písm. a Tr. zákona. Zdroj: Archív ÚPN.

25) Správa BBV sa nezmiňuje o pozorovacom zväzku s registračným číslom 1699, vedenom od 17. 10. 1971 na Vladimíra Mečiara na oddelení ŠtB v Žiari nad Hronom. Dňa 15. 2. 1972 bol zväzok odstúpený cez KS ZNB Bratislava na O-ŠtB v Trenčíne, kde bol 7. 4. 1972 zaregistrovaný pod číslom 12 398 po problematike nepriateľských osôb. O rok neskôr 30. 5. 1973 bol zväzok zrušený - dôvodová správa 4141/291-73.

Na V. Mečiara bol neskôr zavedený spis nepriateľskej osoby 16. 1. 1974 na O-ŠtB v Trenčíne pod reg. číslom 14724, ktorý bol archivovaný 7. 6. 1976 pod číslom 26313. Spis sa nachádza v Archíve ÚPN. V správe BBV ide zrejme o chybu v čísle 874724, naľofko aj v evidenčnej karte je uvedené číslo 814724, kde 8 znamená kód označujúci, že spis je vedený na O-ŠtB Trenčín.

26) Zväzok s archívnym číslom 97 472, vedený na osobu Vladimíra Mečiara, sa v Archíve ÚPN nenachádza. V archívnom protokole je ceruzkou napísaná poznámka „chýba“.

27) Do 14. 2. 1990 bol starším referentom O-ŠtB OS ZNB v Trenčíne.

Prijímení SVĚCHOTA					
Jméno Jaroslav		Přezdivka		Data nar. 1 3 0 9 1 9 4 1	
Pohlaví m	Stát přísl. Česl.	Místo nar. Domanín			
Důvod evid. 52	R. Č. 19508	Utvar XII. 9.0	Odb. I. 0.0	Odd. 6. 06	
Datum 03. 12. 88	Prijímení prac. REPÁR	Linka 3. 1. 2	č. sl. p. 21-8772		
Důvod evid.	R. Č.	Utvar	Odb.	Odd.	
Datum	Prijímení prac.	Linka	č. sl. p.		
Důvod evid.	R. Č.	Utvar	Odb.	Odd.	
Datum	Prijímení prac. ZUM	Linka	č. sl. p.		
OST	Utvar	C. j.	Ukončeno		
ČVS:	Utvar	Prijímení prac.			
Arch. č. 122 750	Utvar 1202. 9.0	Problém. 21.0	Souhlas		
Arch. č.	Utvar	Problém.	Souhlas		
I. S. SNB	SSEP	OZNK	ZSGŠ	Datum	

Kópia evidenčnej karty vedenej na Jaroslava Svěchotu. Zdroj: AMV ČR.

MV SR, ktorého prostredníctvom pána Borodovčáka na túto funkciu menoval pán Mečiar.²⁸⁾ Na chýbajúcej vytrhnutej dvojstrane s registračnými číslami od 19491 – 19530 bol pod číslom 19508 evidovaný pán plk. JUDr. Svěchota, od februára 1990 náčelník XII. správy ZNB až do 14. augusta 1990 námestník riaditeľa Úradu FMV pre ochranu ústavy a demokracie a od 15. augusta 1990 prvý námestník MV SR, ktorý pracoval a zodpovedal za tieto spisy ŠtB.²⁹⁾ Napokon na vytrhnutej dvojstrane s registračnými číslami 31031 – 31060 bol pod číslom 31048 zaevidovaný JUDr. Vladimír Mečiar od 11. januára 1990 do 26. júna 1990 minister vnútra SR a od 27. júna 1990 do 21. apríla 1991 predseda vlády SR.

Taktiež na chýbajúcich vytrhnutých stranách v protokoloch archívnych zväzkov sa nachádzajú spomínané osoby.

Keďže strany s údajmi o tomto zväzku spolupráce Vladimíra Mečiara boli vytrhnuté z registračného protokolu, ako aj z protokolu archívnych zväzkov, a keďže registračná karta s registračným aj archívnym číslom tohoto zväzku sa nachádza-

la v „Z“ fonde, t.j. priamo u federálneho ministra vnútra, a to už v prvej polovici roku 1990, Vladimír Mečiar nemohol byť pozitívne vylustrovaný napr. komisiou 17. novembra, ani nikým iným.

Od tohto konštatovania je už len krok k vysvetleniu, kto mal záujem o vytrhnutie chýbajúcich stránok v registroch ŠtB a kto je za túto činnosť aj právne zodpovedný.

Toto sú teda najnovšie poznatky o činnosti MV SR v predchádzajúcom období, teda za obdobie od 17. novembra 1989 do 26. júna 1990.

Treba s poľutovaním konštatovať, že aj na slovenskej politickej scéne už od januára 1990 v mocenskom boji zohrávali dôležitú úlohu odcudzené materiály v archívoch ŠtB. Na ilustráciu uvedieme aspoň príklady z Bratislavy a Trenčína.

Archív ŠtB v Bratislave, po rozpustení ŠtB a po nástupe pána Svěchotu do funkcie náčelníka XII. správy,³⁰⁾ sa stal prístupným pre mnohých. Dnes už môžeme len konštatovať, že z archívu chýba viac ako 120 zväzkov, že aj z ostatných zväzkov boli skartované dôležité dokumenty na základe rozkazu gen. Lorenca, že jednotliví riadiaci dôstojníci ŠtB skartovali všetky živé zväzky svojich spolupracovníkov.³¹⁾

Vyšetrovanie o skartácii archívu ŠtB v Trenčíne potvrdilo takmer rovnakú situáciu. Tu sa však zistilo, že skartácie sa robili aj po zrušení tohto rozkazu a že niektoré zväzky vedené v súpise skartovaných sa našli nepoškodené a naopak, že evidované zväzky v zozname odovzdaných do archívu sa stratili.

Tieto zistenia len potvrdzujú, že aj v súčasnosti môžu mnohi bývalí príslušníci ŠtB, ako aj politici mať v rukách časť tejto dokumentácie.

Podľa zistenia vieme, že medzi chýbajúcimi zväzkami sú aj tie, ktoré sa neskôr objavili v rukách pánov Ciklaminiho,³²⁾ Demikáta³³⁾ a Mečiara. Pán Ciklamini mal zväzok pána Budaja už od 17. marca 1990. Je zaujímavé, že od tejto doby sa dostali do obehu kópie týchto materiálov.³⁴⁾

28) JUDr. Miloslav Štern bol vedený XII. S FMV Bratislava pod registračným číslom 14 358. V Evidencii záujmových osôb bol vedený od 29. 1. 1986 ako živý zväzok bez archivácie.

29) Agentúry zväzok na Jaroslava Svěchotu bol vedený 6. oddelením I. odboru XII. S FMV Bratislava od 10. 11. 1976 pod reg. číslom 19 508 s krycím menom TECHNIK. Archivovaný bol pod číslom 122750, dátum archivácie nie je na evidenčnej karte uvedený. Spis sa v Archíve ÚPN nenachádza.

30) Správa kontrarozvedky ZNB v Bratislave (XII. S-ZNB) bola ministrom vnútra ČSSR R. Sacherom bez náhrady zrušená už k 15. 2. 1990. Porov. ŽÁČEK, Pavel: *ŠtB na Slovensku za „normalizácie“*. Bratislava 2002, s. 78.

31) V rámci inventúry v archíve po bývalej XII. správe ZNB v dňoch 2.-11. 7. 1990 bolo pri fyzickej kontrole zistené, že chýba vo fonde „A“ 19 zväzkov, vo fonde „SR“ 104 zväzkov a vo fonde „T“ 4 zväzky, celkom 127 zväzkov. Porov. ŠIMULČÍK, J.: *Dokumenty doby*, s. 41 -42. K tzv. lorencovým skartáciám pozri ŽÁČEK Pavel: „Můžou přijít, jsme hotoví ...“. In: *Paměť národa*, október/2004, s. 28 - 41.

32) Viliam Ciklamini (1932) bol od 18. 1. do 31. 7. 1990 námestníkom ministra vnútra ČSSR (ČSFR); v minulosti od 1. 9. 1954 do 31. 12. 1970 pôsobil pod krycím menom „Cydlinký“ ako príslušník správy zahranično-politickej rozvedky (I. správa MV). S-ŠtB Bratislava zaviedla 15. 11. 1975 na V. Ciklaminiho spis preverovanej osoby po problematike pravica. Neskôr bol preevidovaný na signálny zväzok so zaradením medzi nepriateľské osoby (NO) I. kategórie a v roku 1976 odstúpený na XII. správu ZNB. Dňa 25. 1. 1977 bol signálny zväzok prevedený na osobný zväzok s ponechaním kategórie nepriateľskej osoby. V roku 1987 mu bola zmenená kategória NO na IV. Spis bol 6. 12. 1989 zničený.

33) JUDr. Ján Demikát bol príslušníkom ZNB od 2. 2. 1973. V rokoch 1982 - 1983 bol príslušníkom ŠtB a mal na starosti problematiku cirkví, konkrétne svedkov Jehovových. Porov. ŠIMULČÍK, J.: *Dokumenty doby*, s. 26 - 27.

34) V registračných protokoloch bol Budaj Ján evidovaný 1. oddelením 2. odboru XII. S FMV Bratislava 23. 5. 1979 pod reg. číslom 23 214 najskôr ako preverovaná osoba, od 26. 6. 1979 ako agent s krycím menom DOMOVNÍK po problematike pravica. Zväzok bol archivovaný

Považujeme za potrebné upozorniť na protiprávne konanie všetkých, ktorí protiprávne majú v držbe takéto materiály tajného charakteru. V § 5 zákona č. 102/1971 Zb.³⁵⁾ sa hovorí: „Ak sa akokoľvek so štátnym tajomstvom oboznámi osoba, ktorá na styk s ním nebola určená (§9), je povinná urobiť všetko, aby toto tajomstvo nebolo zneužitá, najmä je povinná zachovať mlčanlivosť o tomto štátnom tajomstve, a ak ide o predmety obsahujúce štátne tajomstvo, odovzdať ich bez odkladu najbližšiemu útvaru, prípadne príslušníkom ZNB alebo inému štátnemu orgánu.“

Páni Ciklamini, Demikát a Mečiar neboli osoby určené na styk s týmito materiálmi, publikovali ich – teda porušili povinnosť zachovať mlčanlivosť a neodovzdali ich FMV, o ktorom vedeli, že mu patrí zo zákona, čím porušili citovaný zákon.

Vrátili sme sa k tejto záležitosti preto, lebo existencia takýchto materiálov mala po dôvernom rozhovore medzi pánom Andrášom³⁶⁾ a Mečiarom upevniť ich vzájomný vzťah, prípadne autoritu premiéra v očiach ministra. Pán Andráš pred BBV SNR tvrdil, že pán Mečiar mu prezradil, že má ešte ďalšie zväzky na spolupracovníkov z radov kňazov a dokonca zväzok aj na čelného funkcionára v cirkvi.

Celý vývoj vzťahu medzi premiérom a ministrom vnútra však nasvedčuje opak.

Pomerne dobrý vzťah medzi nimi trval len dovtedy, kým minister Andráš neprejavil vlastné názory a stanoviská na zotrvanie či nezotrvanie niektorých funkcionárov, ktorých menoval do funkcie pán Mečiar.

Neúnosná situácia bola v tom, že pán Mečiar si vybudoval vlastný informačný systém a mnohé informácie z MV SR mal k dispozícii skôr než minister. Považoval to za svoju prednosť a často na zasadaniach vlády prekvapoval ministra vnútra informáciami, ktoré on nepoznal.

Prí skúmaní oprávnenosti výhrad premiéra voči ministromi musíme konštatovať, že sme nezistili vážnejšie dôvody preto, aby ho premiér verejne vyzval, aby z funkcie odstúpil.

Jednoznačne sa potvrdilo, že činnosť ministerstva bola zabezpečená na všetkých úsekoch, ale nepriaznivo sa odrážal otvorený postoj ministra Andráša k prepúšťaniu skompromitovaných osôb a osobitne tých, ktorí boli pod ochranou ministra.

Veľmi nepriaznivo sa prejavilo menovanie pána Svěchotu za prvého námestníka ministra vnútra, ktorý bol od 6. augusta rozkazom riaditeľa Úradu

FMV na ochranu ústavy a demokracie dočasne pozbavený výkonu služby.

Nepriaznivo pôsobili aj premiérom umelo vyvolávané ohrozenia Slovenska, hlavne tajnými organizáciami bývalých príslušníkov ŠtB, ktoré sa nikdy nepotvrdili.

[...]

Aj keď táto správa nemohla zohľadniť všetky poznatky, ktoré sme získali v priebehu vyšetrovania činnosti MV SR v sledovanom období, dovoľuje nám vytvoriť plastický obraz o mocenskom boji zúčastnených politických síl a o postupnom prerode bezpečnostného zboru slúžiaceho totalitnej moci na policajný zbor slúžiaci občanom v demokratickom štáte. Tradované názory a predstavy o tom, že kto ovláda bezpečnosť, ovláda aj štát, ktoré mali svoju logiku a opodstatnenie pri revolučnom preberaní moci totalitnými stranami v priebehu krátkej historickej doby, akoby stratili na svojej opodstatnenosti.

Ako sme v správe dokumentovali, nie všetci aktéri, ktorí do pôsobnosti tohoto rezortu zasahovali, mali takýto názor.

Ešte v novembri a decembri v roku 1989 sa snažila Komunistická strana zachrániť si svoje pozície v bezpečnosti a jej stúpenci rozpracovali taktiku na postupné ovládnutie MV cez novo sa tvoriace politické štruktúry.

Aj keď pozorujeme, že niektorí funkcionári MV majú takéto tendencie, pod tlakom reálneho politického vývoja sa postupne stotožňujú s novým zameraním a poslaním polície. Uplatnenie hľadajú a aj nachádzajú hlavne tí, ktorí majú ambície uplatniť svoju odbornosť v službe občanom a národu.

Prekonal sa aj všemocné zasahovanie Štátnej bezpečnosti do činnosti VB aj napriek tomu, že zostali v rezorte jedinci, ktorí sa nechceli zmieriť s nastúpeným vývojom.

Situáciu skomplikovali a znepriehľadnili rehabilitovaní príslušníci ZNB, hlavne tí, ktorí predtým slúžili v zložke ŠtB, ktorí do bezpečnosti prichádzali s dosť jasnou predstavou o tom, ako tento rezort ovládnuť a jeho služby podriadiť politickým zámerom, hlavne ľavicovo orientovaných politikov zorganizovaných v Obrode, alebo rozptýlených v iných politických subjektoch.

Vzájomná rivalita, ale aj zistenia, že niektorí z nich v posledných desaťročiach spolupracovali s ŠtB, otupili ich pribojnosť. Mnohí sa zamerali len

16. 10. 1981 pod číslom 64 630, ale v Archíve ÚPN sa nenachádza. V archívnom protokole je pri tomto archívnom čísle iba ceruzkou poznačené „chýba v krabici“. Táto poznámka len potvrdzuje tvrdenie BBV o manipulácii s týmto zväzkom.

Dňa 27. 6. 1982 bol na Jána Budaja tým istým útvarom zavedený najskôr signálny zväzok a od 11. 11. 1986 spis nepriateľskej osoby. Tento spis bol 1. 6. 1989 odstúpený 1. oddeleniu 2. odboru S-ŠtB Bratislava, kde bol 8. 12. 1989 zničený.

35) Porov. zákon č. 102/1971 Z. z. o ochrane štátneho tajomstva.

36) Ing. Anton Andráš bol ministrom vnútra od 27. 6. 1990 do 22. 11. 1990.

na vyrovnávanie osobných účtov, a preto sa snažili dostať k usvedčujúcim materiálom v archívoch ŠtB. Boli však jedinci, ako napr. pán Ciklamini, Svěchota, Demikát a ďalší, ktorí sa snažili aj pomocou nezákonne získaných dokumentov z archívov ŠtB zasahovať do politického diania a ovplyvňovať jeho smerovanie. Najvýraznejšie sa v tom prejavovali pán Ciklamini so svojimi priateľmi.

Ukazuje sa, že protizákonne ako funkcionár FMV ustanovil skupinu bývalých príslušníkov ŠtB k činnosti v archíve ŠtB v Bratislave a navrhoval, alebo odporúčal obsadzovanie určitých postov nielen v bezpečnosti, ale aj v armáde.

Najzávažnejší je jeho protiprávny zásah do činnosti SNR, a to tým, že začiatkom marca za pomoci pána Dubčeka cez pána predsedu slovenskej vlády pána Čiča zabránil zmene vo funkcii predsedu SNR pána Šustera. Tomuto aktu bol prítomný aj vtedajší minister vnútra SR pán Mečiar.

Zrekonštruovaná
vytrhnutá dvojstránka
z registračných protokolov
KS ZNB S-ŠtB Bratislava.
Zdroj: www.upn.gov.sk

Dátum	Registračné číslo	Druh zväzku krycie meno	Meno, priezvisko, dátum nar., ropracovateľ osoby (meno, priezvisko a dátum nar. zväzku, ktoré sa pán. vzťahuje na neznámeho páchatelja)	U koho sa zväzku nachádza	Operatívny program, ktorý zväzok prijal	Právnosť inform. odovzdaná podľa innej súčasti MV, (zaklasovaný do skup. jedinec číslo)	Prevedenie do iného zväzku (aké číslo zväzku, číslo)	Uloženie do archívu (slovo, číslo)	POZNÁMKA
12. III. 1965	31041	OMAR KTS	Rudolf OLES 03.02.1956	O - ŠtB Trenčín och. voj. obš.	Mikšik			05.12.1985 89916	
11. III. 1965	31042	DANEK KTS	Zdeněk MADĚŘIČ 22.08.1947	5-ŠtB Bratislava 32, int. dopr.	Ulrik			21.07.1986 95872	
11. III. 1965	31043	DÁŠA KTS, PO, D	Dagmar MACHOVÁ 23.05.1955	5-ŠtB Bratislava 31, výšova	Mikuláš		06.03.1986 premdnej na PO	19.08.1987 107949	
12. III. 1965	31044	HENRIETA KTS, D	Anna HORVÁTHOVÁ 12.03.1965	O - ŠtB N. Zámky 2. odb. (kat. cirkv)	Tomán		11.03.1986 premdnej na D	08.12.1986 99538	
12. III. 1965	31045	CENZOR KTS	Daniel CZUCZOR 04.06.1933	O - ŠtB N. Zámky 2. odb. kultúra	Tomán			08.12.1986 99383	
12. III. 1965	31046	PALATÍN KTS	Ladislav PÁLMAJ 24.04.1950	O - ŠtB N. Zámky 2. odb. sekcy	Tomán			07.04.1986 93694	
	31047	ŽILA KTS	Jaroslav ŽILIAK 04.09.1951	5-ŠtB Bratislava 32	Rožňák				
	31048	DOKTOR	Vladimír MEČIAR 25.07.1942	O - ŠtB Trenčín	Hornák			XII. S ZNB 97472	
	31049	NORMAN KTS	Adalbert SCHIERSTEIN 22.12.1938	5-ŠtB Bratislava 1/2	Marcinek				
	31050	FIGARO							

že jeho odporúčanie do funkcie vzniklo u pána Vladimíra Krajčího, bývalého vedúceho tajomníka KSS v Trenčíne a dobrého spolupracovníka a priateľa pána Alexandra Dubčeka.

Jeho základné vedomosti o štruktúre bezpečnosti a o problémoch začiatkom roku 1990 získal po stretnutiach s npor. Viliamom Pavlíkom z Trenčína.

Pán Mečiar spolupracoval aj so spomínanými reaktivovanými bývalými dôstojníkmi ŠtB, len im zmenil pôsobisko, ale na dôležité posty si pozval svojich bývalých spolupracovníkov a funkcionárov SZM, ako napríklad páni Vladimír Borodovčák, Miroslav Štern, Richard Kendický, Jaroslav Pilát a ďalší.

Mnohí z nich potom, ako boli v 70-tych rokoch vylúčení z KSS, boli získaní pre spoluprácu s ŠtB na sledovanie vnútorných nepriateľov – pravícových oportunistov. Takisto sa nachádzajú medzi rehabilitovanými príslušníkmi ZNB.³⁷⁾

Viaceri z týchto funkcionárov MV SR a FMV sa snažili zahľadiť stopy svojej bývalej spolupráce s ŠtB, a to aj vykrádaním registračných zväzkov, alebo poškodovaním zápisov v registračných zväzkoch. Bolo zistené, že ku krádeži zväzkov spolupracovníkov ŠtB na O-ŠtB v Trenčíne využil pán Mečiar inšpektora Inšpekcie ministra vnútra SR, ktorý protiprávne vnikol do objektu Federálneho ministerstva vnútra, zobral odtiaľ dokumentáciu ŠtB a odovzdal ju pánovi Mečiarovi. Zatiaľ neznámy páchatel' vytrhol strany z archívnych a registračných zväzkov v archíve ŠtB v Bratislave, na ktorých boli zaevidované páni Štern, Svěchota a Mečiar a z archívu odcudzil práve zväzky menovaných.

Z tohoto archívu pochádzajú aj zväzky, z ktorých kópie sa našli na stole v pracovni pána Vladimíra Mečiara, hneď po jeho zvolení za predsedu vlády, ktorý ako právnik a predseda vlády nevedel, že zákon o ochrane štátneho tajomstva mu ukladá vrátiť utajované materiály majiteľovi, teda v tomto prípade FMV. On tieto zväzky a ďalšie doklady o spolupracovníkoch z radov umelcov, novinárov a duchovných používal pri riešení niektorých personálnych problémov.

Po voľbách v júni v roku 1990 na funkciu ministra vnútra nastúpil Ing. Anton Andráš na základe koalíčnej dohody. Po niekoľkých týždňoch vznikli prvé nezhody a rozpory s predsedom vlády pánom Mečiarom, hlavne v otázkach prepúšťania zo služieb z bezpečnosti bývalých príslušníkov ŠtB, funkcionárov KSS a tých, ktorých na ministerstvo povolal pán Mečiar. Pán Mečiar proti vôli ministra ustanovil do funkcie 1. námestníka ministra vnútra, pána Svěchotu a mal výhrady voči personálnym zmenám, ktoré minister Andráš urobil vo svojom sekretariáte.

Eskalácia sporov skončila odchodom pána Andráša z funkcie ministra vnútra SR.

Pán Ciklamini sa podieľal na nezákonom výbere zväzkov spolupracovníkov ŠtB z archívu XII. správy v Bratislave a využíval ich v politickom boji.

Druhou najvýznamnejšou osobnosťou medzi reaktivovanými príslušníkmi ŠtB bol pán Jaroslav Svěchota, ktorý od 9. februára do 6. augusta 1990 pôsobil ako náčelník a neskôr riaditeľ Úradu na ochranu ústavy a demokracie v Bratislave a zneužil možnosť dostupnosti utajovaných dokumentov ŠtB k lustrácii iných osôb a k vykradnutiu väčšieho počtu registračných zväzkov.

Máme dôvodné podozrenie, že práve tieto zásluhy mu vyniesli post prvého námestníka MV SR, ktoré mu zabezpečil pán Mečiar.

Celkom reálne nádeje na uplatnenie svojich zámerov mali v období od 12. decembra 1989 do 11. januára 1990, kedy tento rezort bol bez priamej kontroly nových politických strán a hnutí.

Nástup pána Vladimíra Mečiara do funkcie ministra vnútra bol dlho prekvapením a záhadný bol jeho postup k tomuto postu. V súčasnosti sa vie,

37) Po línii pravice a pravícových oportunistov k 1. 1. 1980 riadila XII. S-ZNB 22 agentov.

Toto pán Mečiar dosiahol aj za cenu ohrozenia politickej stability, ktorá mohla nastať rozpadom koalície v čase, keď sa stupňovalo politické napätie v súvislosti s prejednávaním zákona o slovenskom jazyku.

Pritom porušil ústavný zákon č. 143/67 Zb. a zákon SNR č. 347/1990 Zb., a to tým, že ako predseda vlády vlastným rozhodnutím vyhradil si riadenie bezpečnostného úseku MV, čím svoje rozhodnutie nadradil nad rozhodnutie SNR, ktoré len jej prislúcha zo zákona.

Všetci, ktorí sa v tejto nestabilnej situácii cítili zodpovední za zabezpečenie demokratického vývoja v spoločnosti, dali prednosť porušeniu zákona pred zodpovednosťou pred zákonom.

Najkonsolidovanejší je bezpečnostný úsek MV SR až v poslednom období, keď celý rezort riadi

pán Ing. Ladislav Pittner, ktorý so svojimi spolupracovníkmi dokázal zúžitkovať všetko pozitívne z ponovembrového vývoja a položil základy novej polície, nielen po stránke organizačnej, ale aj zmyslom a poslaním policajného zboru v tvoriacej sa demokratickej spoločnosti.

Branno-bezpečnostný výbor SNR odporúča ministrom vnútra SR, aby všestranne zabezpečoval funkčnosť policajného zboru skvalitňovaním prípravy na túto službu, materiálno-technickým vybavovaním, ale hlavne prezieravou, cieľavedomou a dôslednou personálnou politikou.

Postupnou humanizáciou tejto činnosti treba ju povýšiť na službu občanovi, ktorá bude aspoň v najbližších rokoch dôležitá pri obrode každého jedinca i celého národa.

RESUME

State and Public Security in the Politics after November 1989

Two presented documents, one from the provenance of executive power and the second one of legislative power, capture the atmosphere of the period. After November 1989 it seemed that all top level representatives in the politics tried to find the solution to the most burning communist era problems. On 13 January 1990 Vladimír Mečiar entered into politics as newly nominated interior minister of the Slovak socialist republic. The first document refers to his promises and notions that he presented on the meeting with Chief Constables of the National police forces (ZNB) in Prague. Contrary to his province colleagues (interior ministers Richard Sacher and Antonín Hrazdírka) Mečiar was talking about „the separation from the past“ in very specific way.

However, the second document shows that Mečiar was not acting according to his own slogan in his political practice. The extract from the report of defence-security committee of the National Council of the Slovak Republic from March 1992 reveals the best known affairs. These were examined and richly documented. It is mainly the case of breaking into the State Security department in Trenčín in January 1990, when elected agency files and other files and volumes from this operative archive were stolen. What is more, the pages from the registration and archival protocols of Bratislava State Security administration and the XII. administration of ZNB were wrenched. To some extent, the second document reveals motivations of the culprits and the personnel politics in the security services. These motivations represent an effort to conceal the history of the culprits as well as to discredit the political rivals.